

Bijlage 2 Begrippen

Aanbouw

Grondgebonden toevoeging van één bouwlaag aan een gevel van een gebouw.

Achterkant

De achtergevel, het achtererf en het daklak aan de achterzijde van een gebouw; de zijgevel, het zijerf en het daklak aan de zijkant van een gebouw voor zover die zijde niet direct grenst aan de weg of openbaar groen.

Afdak

Overkapping met (deels) open constructie dat is aangebracht tegen een muur of gebouw om het tegen neerslag te beschermen.

Band

Horizontale versiering in de gevel in afwijkend materiaal, meestal natuur of baksteen.

Bedrijfsgebouwen

Gebouwen ten behoeve van bedrijven zoals hallen, werkplaatsen en loodsen; hebben meestal een utilitair karakter.

Betonskelet

Geraamte van kolommen, balken en vloeren van beton dat de overige constructiedelen van het gebouw draagt.

Beschot

Afwerking van een bouwdeel met plaatmateriaal, meestal planken, schroten of rabatdelen.

Blokbepleistering

Pleisterwerk met getrokken voegen (schijnvoegen) die daarmee een bepaald metselverband suggereren.

Bijgebouw

Gebouw dat bij een hoofdgebouw hoort maar los van het hoofdgebouw op het erf of kavel staat; meestal bedoeld als schuur, tuinhuis of garage.

Blinde muur of gevel

Gevel of muur zonder raam, deur of andere opening.

Borstwering

Lage dichte (gevel)muur (tot borsthoogte).

Boeib(o)ord

Opstaande kant van een dakgoot of dakrand, meestal uitgevoerd in hout of plaatmateriaal.

Boerderij

Gebouw of gebouwen op een erf met een (oorspronkelijk) agrarische functie en het daarbij horende woonhuis.

Bouwblok

Een aan alle zijden door straten, wegen of groen begrensde groep gebouwen, die een stedenbouwkundige eenheid vormt.

Bouwlaag

Een boven peil gelegen en doorlopend gedeelte van een gebouw, dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en kap.

Bovenbouw

Het bovendeel van een gebouw; heeft meestal betrekking op de (schuine) kap van een huis met de daarbij behorende kopgevels.

Buitengebied

Buiten de kernen gelegen gebied, ook wel landelijk gebied genoemd.

Bungalow

Meestal vrijstaande woning waarvan alle vertrekken op de begane grond zijn gesitueerd.

Buurtschap

Verzameling woningen of boerderijen buiten de bebouwde kom.

Carport

Afdak om de auto onder te stallen, meestal bij een woning.

Dak

Afdekking van een gebouw, vlak of hellend dak, waarop dakbedekking is aangebracht. Zie figuur a voor afbeeldingen van verschillende typen daken.

Daklijst

Zie Lijst.

Dakhelling

De hoek van het dak.

Dakkapel

Uitbouw op een hellend dakvlak.

Dakopbouw

Een toevoeging aan de bouwmassa door het verhogen van de nok van het dak, die het silhouet van het oorspronkelijke dak verandert.

Dakraam

Raam in een hellend dak.

Dakvoet

Laagste punt van een hellend dak.

Detail

Ontmoeting van verschillende bouwdelen zoals gevel en dak of gevel en raam.

Drager en invulling

De drager is de constructie van een gebouw, waaraan de invulling is toegevoegd om te beschermen tegen weer en wind (heeft vooral betrekking op gebouwen uit de jaren '50 en '60, waarbij het verschil tussen drager en invulling werd gebruikt om de woning in een groot gebouw of rij huizen te onderscheiden).

Ensemble

Architectonische en stedenbouwkundige compositie van meerdere panden.

Erf

Onbebouwd stuk grond behorende bij een boerderij of huis.

Erker

Kleine toevoeging van ten hoogste een bouwlaag aan de gevel van een gebouw, meestal uitgevoerd in steen, hout en glas met een transparant karakter.

Flat

Groot kantoor- of woongebouw met meerdere bouwlagen.

Galerij

Gang aan de buitenkant van een (flat)gebouw die toegang verschaft tot de afzonderlijke woningen.

Geleding

Verticale of horizontale indeling van bijvoorbeeld de gevel door middel van inspringingen of verschillend materiaalgebruik.

Gevel

Buitenmuur van een gebouw (afhankelijk van de plaats de voor-, zij- of achtergevel).

Gootklos

In de muur bevestigd stuk balk ter ondersteuning van een goot.

Groengebied

Gebied met veel beplanting zoals parken, plantsoenen en natuurgebieden.

Hoekblok

Blok op de hoek van een gevel of muur, vaak van natuursteen maar ook in metselwerk of stucwerk.

Hoekkeper

Dakrib die de uitspringende hoeken van een dak vormt.

Hoogbouw

Gebouwen van meer dan vier bouwlagen.

Individueel

Gebouw zelfstandig / op zichzelf staand gebouw.

Industriebebouwing

Gebouwen met een industriële functie.

Industriegebied

Gebied bestemd voor de vestiging van industrie.

Intermitterend licht

Licht, dat afwisselend aan en uitgaat.

Kavel

Grondstuk, kadastrale eenheid.

Kern

Een dorp of een stad.

Klos

Uit de muur stekende houten of gemetseld blokje ter ondersteuning van uitstekende onderdelen van een gebouw zoals dakgoten (zie gootklos).

Kop

In het algemeen gebruikt om de smalle kant van een rechthoekige vorm aan te duiden, bijvoorbeeld bij een gebouw.

Laag

Zie bouwlaag.

Laagbouw

Gebouwen van één of twee lagen.

Latei

Draagbalk boven gevelopening.

Lessenaardak

Dak met een hellend, niet onderbroken, dakvlak.

Lichtkoepel

Raamconstructie in een plat dak, in de vorm van een koepel.

Lijst

Een meestal versierde en geprofileerde rand als bekroning van de bovenzijde van een gevel.

Lijstwerk

Het randwerk (raamkozijn en eventueel raamroede) dat een ruit of deur omsluit.

Lint

Langgerekte weg met daarlangs bebouwing.

Luifel

Een plat uitgebouwd afdak, vaak boven een deur of bij een winkelgevel.

Maaiveld

Bovenzijde van het terrein dat een bouwwerk omgeeft, de grens tussen grond en lucht.

Makelaar

Verticale balk op de kapse kant van een zadeldak, die oorspronkelijk ter ondersteuning was maar vanaf de negentiende eeuw vooral decoratief is.

Mansardekap

Dakvorm in een knik waarbij het onderste deel van het dak steiler is dan het bovenste deel.

Massa

Volume van een gebouw of bouwdeel.

Metsel

Verband het zichtbare patroon van metselwerk.

Middenstijl

Verticaal deel in het midden van een deur- of raamkozijn.

Negge

Terugspringende kant van een muur bij de kozijnen.

Nok

Horizontale snijlijn van twee dakvlakken; de hoogste lijn van het dak.

Onderbouw

Een gedeelte van een gebouw van beperkte hoogte, dat wordt afgedekt door een vloer.

Ondergeschikt

Wat niet de boventoon voert.

Ontsluiting

De toegang tot een terrein of een gebouw.

Oriëntatie

De richting van een gebouw, meestal bepaald vanaf de straat.

Overstek

Bouwdeel dat uitsteekt ten opzichte van het eronder gelegen deel.

Paneel

Rechthoekig vlak, geplaatst in een omlijsting.

Parcellering

Indeling in bouwvlakken of percelen.

Penant

Elk van de gemetselde vierkante steunpilaren van het fundament van een gebouw.

Pilaster

Iets vooruit springende muurpijler in een wandgedeelte.

Plaatmateriaal

Bouw materiaal dat in plaatvorm geleverd wordt, zoals hout (triplex en multiplex), kunststof (onder andere trespas) of staal (vlak of met profiel).

Planmatige

Bebouwing groep gebouwen uitgevoerd volgens een vooraf opgesteld plan met een duidelijke herkenbaarheid als gevolg.

Plat dak

Dakvorm bestaande uit één horizontaal vlak.

Plint

Een duidelijk te onderscheiden horizontale lijn aan de onderzijde van een gebouw.

Poer

Rechthoekige of trapeziumvormige stenen ondersteuning, onderdeel van fundering.

Portiek

Toegang tot het (gemeenschappelijk) trappenhuis of entree.

Pui

Wand van hout of glas.

Reclame

Een publieke aanprijzing van een bedrijf, een product of een dienst of aan of bij een gebouw.

Renovatie

Vernieuwing van een gebouw.

Rijtjeshuis

Huis als onderdeel van een reeks aaneengebouwde, gelijkende woningen.

Roede

Tussenregel van een glasraam.

Rollaag

Horizontale rij stenen boven een gevelopening of aan de bovenzijde van een gemetselde wand.

Rooilijn

Lijn die de grens aangeeft waarbinnen gebouwd is of dient te worden.

Sanering

Herinrichting door middel van sloop en vervangende nieuwbouw.

Schilddak

Dak met vier hellende vlakken waarvan twee grote (in de lengterichting) en twee kleine (af-sluitende) vlakken (op de kopse kanten).

Schuur

Bijgebouw ten behoeve van opslag.

Situering

De plaats van een bouwwerk in zijn omgeving.

Speklaag

Natuurstenen band ter verlevendiging van baksteen muurwerk.

Tactiel

Tastbaar

Tentdak

Dak met vier gelijke hellende vlakken die samenkomen in één punt.

Textuur

De voelbare structuur van een materiaal (bij metselwerk dus de oneffenheden van de steen en het voegwerk).

Travee

Tussenruimte bij twee ondersteuningën of (gevel)vlakken.

Uitbouw

Met de hoofdmassa van een gebouw verbonden bouwdeel dat rechtstreeks vanuit het gebouw toegankelijk is.

Vliesgevel

Niet dragende gevel van lichte bouwmaterialen toegepast in combinatie met dragende (be-ton)skeletbouw.

Voorgevellijn

Denkbeeldige lijn die strak loopt langs de voorgevel van een bouwwerk.

Voorkant

De voorgevel, het voorerf en het dakvlak aan de voorzijde van een gebouw; de zijgevel, het zijerf en het dakvlak aan de zijkant van een gebouw voor zover die zijde direct grenst aan de weg of openbaar groen.

Windveer

Plank ter beëindiging of aan weerskanten van een pannendak, bevestigd langs de buitenste rij pannen.

Zadeldak

Dak met twee tegenoverliggende dakvlakken die bij de nok samenkomen.

Zijgevellijn

Denkbeeldige lijn die strak loopt langs de zijgevel van een bouwwerk.